

CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 1a-558/2024
sediul Florești
1-19193912-03-1a-28102024
Bucur

Prima instanță: Judecătoria Soroca

Judecător: Svetlana

DECIZIE
în numele Legii

18
mun. Bălți

februarie

2025

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,

În componența :

Președintele ședinței de judecată, judecătorul
Judecătorii
Grefier

Ion Talpa
Oxana Mironov, Ecaterina Arseni
Valeria Dioneac

Cu participarea :

Procurorului
Avocatului

Lilia Prisacari
Veaceslav Pascari

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel apelul inculpatului Rusu Igor ***** , declarat împotriva sentinței Judecătoria Soroca sediul Florești din 15 februarie 2023 în cauza penală privind condamnarea lui:

Rusu Igor ***** , a.n. ***** , c/p ***** , originar din ***** r-nul ***** , domiciliat în or. ***** ***** în relații de concubinaj, la întreținere un copil minor, studii medii, ne angajat în câmpul muncii, ne supus serviciului militar, anterior condamnat, antecedentele penale nestinse;

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264¹ alin. (3), art. 151 alin. (4) și art. 190 alin. (1) Cod penal al RM,-

Termenul de judecare a cauzei:

În instanța de fond: 17.03.2021-15.02.2023.

În instanța de apel: 28.10.2024-18.02.2025.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoria Soroca sediul Florești din 15 februarie 2023 Rusu Igor ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal al RM, iar în baza art.389 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală, fiind liberat de la pedeapsă penală în

legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin.(1) lit. a) Cod penal.

Tot el, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al RM, iar în baza art.389 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală, fiind liberat de la pedeapsă penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin.(1) lit. a) Cod penal.

Tot el, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal al RM, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 (treisprezece) ani.

În conformitate cu art.84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de sentințe, a fost adăugată parțial la pedeapsa aplicată prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Central din 18 mai 2021, fiindu-i stabilită lui Rusu Igor *****, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 14 (paisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a dispus calcularea termenului executării pedepsei din data pronunțării sentinței – 15 februarie 2023, cu includerea în acesta a pedepsei executate parțial în baza sentinței judecătorei Soroca, sediul Central din 18 mai 2021, și anume 18 mai 2021 pînă la 15 februarie 2023, cît și perioada aflării lui Rusu Igor în stare de arest preventiv din 12 februarie 2021 pînă la 18 mai 2021.

Până la intrarea sentinței în vigoare în privința lui Rusu Igor a fost aplicată măsura preventivă – arestul preventiv.

S-a încasat de la Rusu Igor în beneficiul Valentinei Veceriu sumă de 56 689 (cincizeci și șase mii șase sute optzeci și nouă) lei 48 (patruzeci și opt) bani, cu titlu de prejudiciu.

S-a încasat de la Rusu Igor în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 2 880 (două mii opt sute optzeci) lei.

De asemenea prin sentință a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond *in fapt* a constatat că, Rusu Igor ***** la 31.10.2016, aflându-se în or. Florești, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin prezentarea ca adevărată a faptei mincinoase, manifestată prin promisiunea făcută lui Veceriu Valentina Petru, precum că el va achita împrumutul în sumă de 1500 dolari SUA și dobânda aferentă acestuia, a determinat-o pe ultima să ia un împrumut de la compania de creditare ÎCS „Express Leasing” SRL, urmare a căruia, Rusu Igor a însușit suma de 1 500 dolari SUA, care la data împrumutului, conform cursului oficial al BNM constituia suma de 30 060 lei, astfel cauzându-i lui Veceriu Valentina un prejudiciu material în proporții considerabile.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Rusu Igor ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al RM – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea cu adevărată a unei fapte mincinoase.

Tot el, la 28.09.2017, aproximativ la ora 14.55, posedând permis de conducere, valabil pentru categoria de vehicul condus, a condus automobilul de model VAZ 2107, cu n/î FR AI 052, prin sat. Roșieticii Vechi, r-nul *****, unde a fost stopat de către angajații plutonului Soroca-Florești a CP nr. 2 Bălți a Regimentului de patrulare Nord a INP a IGP. Fiind suspectat în consumul băuturilor alcoolice, conducătorului mijlocului de transport, i s-a propus de a trece testarea alcoolică cu aparatul Drager în vederea aprecierii stării de ebrietate la volan, la care acesta categoric a refuzat de a trece testarea. Astfel, Rusu Igor a încălcat cerințele

Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.357 din 13.05.2009, prevăzute de pct.11....„conducătorul de vehicul este obligat: lit.j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori alte substanțe psihotrope sau medicamente cu efect similare..”.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Rusu Igor ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal al RM – refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcooscopică în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei.

Tot el, la 03.03.2018, în jurul orelor 05:30, aflându-se în sat. Cenușa, r-nul Florești, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma unui conflict iscat cu Cușnir Igor Dumitru, având scopul vătămării corporale, intenționat, i-a aplicat ultimului multiple lovituri peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i astfel vătămări corporale sub formă de: echimoze la ambii ochi, multiple sectoare de hemoragie-12-douăsprezece-în țesuturile moi ale capului regiunea frontal-parietal-bilateral, hematom subdural occipital bilateral, hemoragie subarahnoidiană a regiunii parietal-temporal-occipital-bilateral și cerebel, sânge în ventriculii laterali, care conform raportului de expertiză medico-legală cu nr. 201821D0053 din 02.05.2018 se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață și are legătură cauzală directă cu cauza decesului victimei, survenit la data de 10.03.2018 în IMSP Spitalul municipal Bălți.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Rusu Igor ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal al RM – vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond inculpatul Rusu Igor ***** a declarat apel, prin care solicitat rejudecarea cauzei și să fie luată în considerație că și-a recunoscut vina și are la întreținere 2 copii minori.

Argumentele părților:

În ședința instanței de apel avocatul Veaceslav Pascari, acționând în interesele inculpatului Rusu Igor ***** , și însuși inculpatul au pledat pentru admiterea apelului din motivele invocate și pronunțarea unei noi hotărâri privind aplicarea unei pedepse mai blânde.

Acuzatorul de stat în persoana procurorului Lilia Prisacari în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea apelului ca fiind depus peste termen.

Părțile vătămate Veceriuc Valentina și Cușnir Gheorghe, fiind legal citate, în instanța de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute. Astfel, ținând cont de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, Colegiul penal a considerat posibilă examinarea apelurilor în lipsa părților vătămate.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind opiniile participanților la proces, cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal consideră necesar de a respinge apelul declarat de inculpatul Rusu Igor *** , declarat împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Florești din 15 februarie 2023, ca fiind depus peste termen, reieșind din următoarele considerațiuni.**

În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de

către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art.414 Cod procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 402.

Instanța de apel reține că, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că **întârzierea a fost determinată de motive întemeiate**, iar apelul a fost declarat **în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei** sau încasării despăgubirilor materiale.

Potrivit art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, **dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei** sau încasării despăgubirilor materiale.

Succesiv, potrivit regulii generale prescrise de art. 402 din Codul de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, unde se specifică că apelul/recursul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel/recurs constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul/recursul **a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale**.

La caz Colegiul penal a reținut că, sentința de condamnare în privința inculpatului Rusu Igor ***** în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264¹ alin. (3), art. 151 alin. (4) și art. 190 alin. (1) Cod penal al RM a fost pronunțată integral la data de 15 februarie 2023.

Din conținutul proceselor-verbale al ședințelor de judecată rezultă că, inculpatul Rusu Igor ***** a fost prezent atât la examinarea cauzei în fond, cât și la pronunțarea sentinței, prin intermediul teleconferinței.

Concomitent, Colegiul penal evidențiază că în fața instanței de apel inculpatul Rusu Igor ***** a menționat că, copia sentinței din 15.02.2023 a făcut cunoștință peste câteva zile de la pronunțare.

Într-o altă ordine de idei Colegiul penal reține că copia sentinței Judecătoriei Soroca sediul ***** din 15 februarie 2023, la data de 05.04.2023 a fost expediată în adresa Penitenciarului nr. 6 Soroca și Inspectoratului de Poliție ***** , pentru executare.

În aserțiunea dată, Colegiul penal concluzionează că termenul de depunere a cererii de apel pentru inculpatul Rusu Igor ***** a început să curgă din data de 16.02.2023 și s-a finisat la data de 02.03.2023 inclusiv, pe când legalitatea sentinței Judecătoriei Soroca sediul ***** din 15 februarie 2023 a fost contestată cu apel de către inculpatul Rusu Igor ***** abia la data de

30.09.2024, adică peste termen, inclusiv, după 1 (unu) ani și 5 (cinci) luni de la începerea procedurii de executare a pedepsei.

Mai mult ca atât, Colegiul reține că apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului în conformitate cu prevederile art.403 Cod de procedură penală și nici nu a explicat instanței motivele omiterii acestui termen.

În situația creată, Colegiul consideră că scopul depunerii apelului nu este altceva decât o încercare de reluare a examinării unei cauze pe care există o sentință definitivă de condamnare. Or, termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca depus peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, și doar atunci când **apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.**

În aceeași ordine de idei, art. 230 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală prevede că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Respectiv, potrivit formalismului legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Subsidiar Colegiul reiterează că, prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

În cele din urmă se notează că, aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*a se vedea în acest sens, Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII*).

Așadar, raportând materialele cauzei la textele de procedură penală indicate mai sus și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului Colegiul penal reține că, în speța discutată termenul de declarare a recursului a fost omis din circumstanțe care sunt imputabile inculpatului, și nicidecum instanței de judecată.

Prin urmare se conchide că, apelul inculpatului Rusu Igor ***** declarat împotriva sentinței Judecătorei Soroca sediul Florești din 15 februarie 2023, nu se încadrează în termenul legal, fiind depus peste termen, iar repunerea acestuia în termen în prezenta speță ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârii judecătorești, ceea ce în accepțiunea CtEDO (*hotărârea Ghirea versus Republica Moldova*) urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice, cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 CEDO.

În același timp Colegiul penal notează că, soluția de respingere a apelului ca depus peste termen sau ca inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge apelul inculpatului Rusu Igor ***** ca fiind depus peste termen, cu menținerea fără modificări a sentinței Judecătorei Soroca sediul Florești din 15 februarie 2023.

În conformitate cu art.415 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală al RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

DECIDE:

Apelul inculpatului Rusu Igor ***** declarat împotriva sentinței Judecătorei Soroca sediul Florești din 15 februarie 2023, se respinge ca fiind depus peste termen, cu menținerea respectivei sentințe fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat public și decizia integrală înmănată/expediată părților la 18.02.2025.

**Președintele de ședință, judecătorul:
Judecătorii:**

**Ion Talpa
Oxana Mironov
Ecaterina Arseni**